

၃၉ ကြိမ်မြောက် အာဆီယံလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးများ
အစည်းအဝေး၊ (၂၈ စက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၇) ၌ အတည်ပြုခဲ့သည်။

အမျိုးသားအဆင့်သီးနှံအာမခံစနစ်ဖြစ် ပေါ်စေရေးလုပ်ငန်းအဆင့် (၁၀)ဆင့် လမ်းညွှန်သုံးသပ်ချက်

**Translated from the 10 Phases in Developing a National
Crop Insurance Program: Guide Overview and Farmer-
Level Demand for Insurance Survey**

Disclaimer: This is an unofficial translation and provided for reference only.

10 Phases in Developing a National Crop Insurance Program: Guide Overview and Farmer-Level Demand for Insurance Survey, 2016.

To find the original version of the guideline please visit the ASEAN Secretariat website, <https://asean.org/> or download at <https://asean-crn.org/relevant-asean-guidelines-on-land-use/>.

The translation has been produced with the support of the Climate Smart Land Use in ASEAN (CSLU) project, funded by the German Ministry for Economic Cooperation and Development and implemented by the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ).

implemented by:

In cooperation with

၃၉ ကြိမ်မြောက် AMAF အစည်းအဝေးမှ အတည်ပြုခဲ့သည် (၂၈/၉/၂၀၁၇)

အမျိုးသားအဆင့်သီးနှံအာမခံစနစ်ဖြစ်ပေါ်စေရေး လုပ်ငန်းအဆင့် (၁၀) ဆင့် : လမ်းညွှန်ချက်အားခြုံငုံသုံးသပ်ခြင်း

ဤလမ်းညွှန်ချက်သည် သက်ဆိုင်ရာအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အစိုးရအဖွဲ့ များအတွက် အမျိုးသားအဆင့်သီးနှံအာမခံစနစ်အစီအစဉ် စတင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုမီ စဉ်းစား ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အဆင့်ဆင့် ခြုံငုံသုံးသပ်ပေးသည့် လမ်းညွှန်ချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းစဉ် (၁၀) ဆင့်အား ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ ဟိုချီမင်းမြို့တော်တွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်နေ့မှ ၁၈ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့သော အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်း ရာသီဥတုဒဏ်ကြိုခိုင်နိုင်မှု ကွန်ယက် (ASEAN-CRN)၏ ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ အတွင်း ရာသီဥတု ဒဏ်ခံကြိုခိုင်နိုင်ရန် ရာသီဥတုနှင့် သက်ဆိုင်သော စိုက်ပျိုးရေး အာမခံစနစ် မြှင့်တင်မှု အတွက် ထိရောက်သောမူဝါဒများအကြောင်း အသိပညာနှီးနှော ဖလှယ်ပွဲတွင် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ဖော်ပြပါလမ်းညွှန်ချက်အား နယ်သာလန်နိုင်ငံ အမျိုးသားအဆင့်အကာသအဖွဲ့အစည်း (National Space Organization)မှ ငွေကြေးအထောက်အပံ့ပေးသည့် G4INDO စီမံကိန်းမှ ဖန်တီးရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ လမ်းညွှန်ချက်စာတမ်းကို အလွတ်တမ်းအကြံပေးပညာရှင် Mrs. Laura Johnson Blair မှဦးဆောင် ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာနှင့်စိုက်ပျိုးရေးအဖွဲ့ (FAO) မှ Mr. Emilio Hernandez နှင့် SwissRe Singapore အဖွဲ့မှ Mr. Chee Koon Ong တို့က ပူးပေါင်း ပါဝင်ရေးဆွဲခဲ့ကြပါသည်။

အာဆီယံနိုင်ငံများအတွင်းရာသီဥတုဒဏ်ကြိုခိုင်နိုင်မှုကွန်ယက်(ASEAN-CRN)၏ အသိပညာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ဂျာမနီနိုင်ငံစီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၏ ငွေကြေးပံ့ပိုး ကူညီမှုဖြင့်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အာဆီယံ-ဂျာမနီ ရာသီဥတုပြောင်းလဲ ခြင်း တုံ့ပြန်မှု ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အစီအစဉ်(GAP-CC)၏ သစ်တောနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲ မှုဆိုင်ရာ စီမံကိန်း(FOR-CC)မှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ အာဆီယံနိုင်ငံများ အတွင်း ရာသီဥတုဒဏ်ကြိုခိုင်နိုင်မှုကွန်ယက် (ASEAN-CRN)သည် ဒေသတွင်းနိုင်ငံများ အတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေဖြစ်ရေးနှင့် လျော့ပါး သက်သာနိုင်ခြေအလားအလာများကို ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရေး သေချာစေရန် အတွက် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။

အဆင့် ၁ - အလွှာပေါင်းစုံမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအာမခံစနစ် လိုအပ်ချက်အပေါ်ကနဦး အကဲဖြတ်ခြင်း

- (က) စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အာမခံအစီအစဉ်အတွက် လိုအပ်ချက်များကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိသော အစိုးရဌာနများအချင်းချင်း ကနဦးဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ပါ။ ဤဆွေးနွေးချက်များသည် နိုင်ငံတော် အစိုးရ၏ လက်ရှိ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးနှင့်ကြံ့ကြံ့ခိုင်ခိုင်ရေး နည်းဗျူဟာ၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့်ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဖိအားများနှင့် နိုင်ငံ၏စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အပေါ် သက်ရောက်မှုများနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ချေးငွေ နှင့် ပတ်သက်သည့် စွန့်စားရမှုများကို လျော့ချနိုင်ရန်လိုအပ်သော တရားဝင်အန္တရာယ် လျော့ပါးရေး ဝန်ဆောင်မှုများ စသည် တို့ကို ဖြေရှင်းနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်သည်။
- (ခ) အာမခံအစီအစဉ် စတင်သည့်အဆင့်တွင် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှကိုယ်စားလှယ်များ အထူး သဖြင့် အာမခံ အစီအစဉ်မှ တိုက်ရိုက်အကျိုးခံစားရမည့် သို့မဟုတ် သက်ရောက်မှု ရှိနိုင် မည့်သူများ ပါဝင်စေခြင်းကို အားပေးပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ ပါဝင်သူကိုယ်စားလှယ် များသည် ၎င်းတို့၏ မတူညီသော ရှုထောင့်မှအမြင်အမျိုးမျိုးမှ ဆွေးနွေးပံ့ပိုးနိုင်ခြင်းဖြင့် အာမခံအစီအစဉ်သည် ၎င်းတို့၏လို အပ်ချက်အတိုင်းဖြစ်စေခြင်းနှင့် လွယ်ကူစွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခြင်း တို့ကြောင့် မျှော်မှန်းထားသော အောင်မြင်သည့် အကျိုး သက်ရောက်မှုရရှိစေပါသည်။ ထို့အပြင် အာမခံအစီအစဉ် စတင်သည့်အဆင့်တွင် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏ ဆွေးနွေးချက် အမြင်များသည် ဖြစ်နိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာမှုအတွက် သတ်မှတ်ချက်များ ချမှတ်ရာတွင် တန်ဖိုးရှိလာမည် ဖြစ်သည်။
- (ဂ) စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအာမခံအစီအစဉ်အားမြှင့်တင်နိုင်ရန်နှင့် အစိုးရကဏ္ဍနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ နှစ်ရပ်လုံးအတွက် အန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေသည့် တရားဝင်နည်းလမ်း များဖြင့် အန္တရာယ် ကျရောက်မှုကို လွှဲပြောင်းနိုင်ခြင်း စသည်တို့အတွက် ရည်မှန်းချက် အားကျယ်ပြန့်စွာ ခွဲခြား သတ်မှတ်ရပါမည်။ ဤအာမခံလုပ်ငန်းများမှ လက်ရှိအစိုးရ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုံ့ပြန်မှု၊ ကျေးလက် ချေးငွေရယူနိုင်မှု၊ သွင်းအားစုများအတွက် ထောက်ပံ့ငွေများစသည်တို့ကိုပါ ထပ်ပေါင်း ဖြည့်ဆည်း အကာအကွယ်ပေးနိုင် မည် ဖြစ်ပါသည်။
- (ဃ) အဘက်ဘက်မှ အကြံပေးမှုများ၊ အကြံဉာဏ်များရရှိလာလျှင် အလွှာပေါင်းစုံမှ ပါဝင် ပတ်သက်သူ များအားလုံးပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့ကို စတင်ဖွဲ့စည်းပါ။ အဆိုပါ အဖွဲ့၏ အဖွဲ့ဝင်များတွင် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၊ အာမခံ စည်းမျဉ်း များနှင့်

ထိန်းညှိပေးသည့်အဖွဲ့၊ အာမခံကုမ္ပဏီများ၊ အမျိုးသားအဆင့် မိုးလေဝသဌာန၊ နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံပေးများ၊ ဦးဆောင်တောင်သူအစုအဖွဲ့၏ ကိုယ်စားလှယ်၊ အခြား သက်ဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ (ပါဝင်ခဲ့လျှင်) ပါဝင်ရမည် ဖြစ်သည်။

- (င) ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာမှုနှင့် အစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုအတွက် လုံခြုံစိတ်ချရသော ရန်ပုံ ငွေများ - အတွက် အထူးသဖြင့် ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီးဌာန (သို့မဟုတ်) စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီး ဌာန (သို့မဟုတ်) လိုအပ်ပါက ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများထံမှ လိုအပ်ပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာမှု၊ ထုတ်ကုန်(အာမခံစနစ်)ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်ဖန်တီးမှုနှင့်ရှေ့ပြေး စမ်းသပ်မှုများအတွက် ကနဦးအဆင့်များတွင် ကြီးကြပ် ကွပ်ကဲရန်နှင့် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုများ ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ပြင်ပအကြံပေး ပညာရှင်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းက စိတ်ချ သေချာစေပါမည်။
- (စ) လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့်အဖွဲ့အတွက်အစီရင်ခံမှုပုံစံများနှင့်အချိန်ဇယား (ဤလမ်းညွှန် ချက်မှအကြံပေးချက်များဖြင့်) ကိုသတ်မှတ်ပါ။

အဆင့် ၂ - ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှုနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ စွန့်စားရမှုများအား အကဲဖြတ်ခြင်း

ဤဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှုသည် အစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ သုတေသနနှင့် အစီအစဉ်၏ အခြေခံကျသော အရေးပါသည့်သတ်မှတ်ချက်များ ချမှတ်ရန် အလွန်အရေးကြီးသည့် အဆင့် ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အဆင့် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်းနှင့် တောင်သူလယ်သမားအဆင့် စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်းကို အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့မှ ခန့်အပ်ထား သောလုပ်ငန်းအဖွဲ့ကတာဝန်ယူဆောင်ရွက်နိုင်ပြီးပြင်ပနည်းပညာအကြံပေးပညာရှင်များအား စိစစ်သုံးသပ်ချက်တွင် အကြံပေးကူညီနိုင်ရန် ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ အကောင်းဆုံး မှာ ပြည်တွင်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့အား ပြည်ပကျွမ်းကျင် ပညာရှင်များမှ အကြံပေးနိုင်ပြီး အဆိုပါ ပြည်ပပညာရှင်များသည် အစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် အမျိုးသားအဆင့် ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်း၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှုလုပ်ငန်းများအား အဆင့် ၁၀ ဆင့်လုံးတွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် နောက်ဆက်တွဲ ပြဿနာ ဖြေရှင်းနိုင်စွမ်းများသည် ဤအစီအစဉ်များအားလုံး၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲမှုအတွက် အလွန် အရေးကြီးပါသည်။

(က) နိုင်ငံတော်အဆင့် အချက်အလက်ကောက်ယူခြင်း

- ၁။ **စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ** - ဥပမာ အဓိကသီးနှံများနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍ၏ တန်ဖိုး ကွင်းဆက်များ၊ သီးနှံများနှင့် မွေးမြူရေးကဏ္ဍတွင် တွေ့ကြုံရမည့် အန္တရာယ်များ နှင့် စွန့်စားရမှုများ၊
- ၂။ **အာမခံကဏ္ဍ** - ဥပမာ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းမူဘောင်၊ လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အာမခံစနစ်နှင့် စွန့်စားရမှု အန္တရာယ်လျော့ပါးသက်သာစေသော ထုတ်ကုန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်မှုများ၊
- ၃။ **ငွေကြေးကဏ္ဍ** - ဥပမာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ချေးငွေအစီအစဉ်များ တွင် အစိုးရ၏ ပါဝင်မှု၊ လယ်သမားများအား ချေးငွေထုတ်ပေးနေသည့်ပုဂ္ဂလိက ငွေကြေးအဖွဲ့ အစည်းများ (အလွတ်သဘောဖြင့်ချေးငွေပေးနေသည့် ကဏ္ဍများ ပါဝင်နိုင်ပါသည်)၊
- ၄။ **မိုဘိုင်းလ်ဆက်သွယ်ရေး** - ကျေးလက်ဒေသများအရောက် မိုဘိုင်းလ်ဆက်သွယ် ရေး အော်ပရေတာများ၏ ထိုးဖောက်နိုင်မှု၊
- ၅။ **အညွှန်းကိန်းဒေတာ** - ဥပမာ အချိန်အတိုင်းအတာအလိုက် မှတ်တမ်းတင်ထားရှိ သည့် မိုးလေဝသဒေတာများ၊ အထွက်နှုန်းနှင့် ဈေးနှုန်းအချက်အလက် ဒေတာများ၊
- ၆။ လက်ရှိစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အာမခံအစီအစဉ်များ၏ စိန်ခေါ်မှုများကိုသုံးသပ် လေ့လာထားသည့် ရရှိနိုင်သည့်လေ့လာထားမှုများ၊

(ခ) တောင်သူလယ်သမားအဆင့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှု - စိုက်ပျိုးရေးအာမခံစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် အစောပိုင်းကာလတွင် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်တစ်ခုချင်းစီအလိုက် စစ်တမ်း ကောက်ယူရန် စဉ်းစားရမည်ဖြစ်သည်။ အကောင်းဆုံးမှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့မှ တာဝန် ပေးထားသော အဖွဲ့တစ်ခုရှိရန်လိုအပ်ပြီး ထိုအဖွဲ့မှ ဒေသဆိုင်ရာစိုက်ပျိုး ပညာပေး အဖွဲ့များ နှင့်ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရန် (ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စစ်တမ်းကောက်ယူမှု မေးခွန်းများ အတွက်)နှင့် တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်/ခရိုင်တစ်ခုစီ၌ တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စားလှယ် များနှင့် တွေ့ဆုံခြင်း၊ မေးမြန်းခြင်းနှင့် စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း တို့အတွက် အဆိုပါအဖွဲ့အား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ တောင်သူအဆင့် စစ်တမ်းမကောက်ယူမီ မေးခွန်းလွှာများ ပြင်ဆင်ရန်နှင့် စစ်တမ်းကောက်ယူသူများအတွက် စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များ ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ အောက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကိန်းဂဏန်း အချက် အလက်ဆိုင်ရာ ခေါင်းစဉ်များအား

စစ်တမ်းတွင်ထည့်သွင်းရမည်ဖြစ်သည်။ အမှန်တကယ် စစ်တမ်းကောက်ယူရာတွင် ဥပမာ ပေးထားသည့် မေးခွန်းများအား အခြေအနေအလိုက် ပြောင်းလဲအသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူ သောဝန်ထမ်းများသည် မေးခွန်းများကို မေးခွန်းလွှာတွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်းရိုးရှင်းစွာမေးမြန်းခြင်း မဟုတ်ဘဲ တောင်သူများ၏ လက်ရှိအခြေအနေအမှန်နှင့် အတွေ့အကြုံများကို သေချာစေသည့် ဆွေးနွေးမှုပုံစံဖြင့် မေးမြန်းခြင်း၊ မေးခွန်းတစ်ခု၏နောက်ဆက်တွဲအကြောင်းအရာများကိုပါ မေးမြန်းခြင်း စသည် တို့ပြုလုပ်ရန် အရေးကြီးပါသည်။ ဤစစ်တမ်းတွင် ကိန်းဂဏန်းများအပေါ်အခြေခံသည့် အချက်အလက်များအပြင် အစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုအား အခြေခံသည့် အရည်အသွေး ဆိုင်ရာအသိပညာများနှင့် ပတ်သက်သည်များကိုပါ ထည့်သွင်းရန် ဖြစ်ပါသည်။

၁။ **တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စု နှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု** - အသက်၊ အိမ်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံအချက်အလက်၊ စိုက်ပျိုးထားသည့်ဧရိယာ၊ မြေပိုင်/မြေငှား/ စပ်တူစိုက်ပျိုးခြင်း၊ သီးနှံစိုက်ပျိုးချိန်၊ စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံ၊ လက်ရှိ သီးနှံရိတ်သိမ်း ထားလျှင် ရရှိသည့် အထွက်နှုန်း သို့မဟုတ် မျှော်မှန်းအထွက်နှုန်း၊ ဈေးနှုန်း အတက်အကျပြောင်းလဲမှုများ၊ ငွေကြေးအရင်း အနှီး/ သွင်းအားစုများနှင့် လုပ်သား များအတွက် ချေးငွေရရှိနိုင်မှု၊ သီးနှံဈေးကွက်နှင့် ဈေးကွက်တွင်အဆင့်ဆင့် ပါဝင်သည့်ကြာခံလူများ၊ သွင်းအားစုအသုံးပြုမှုနှင့် ကြိုက်နှစ်သက် ရွေးချယ်သည့် တံဆိပ်၊ သွင်းအားစုများအား ဝယ်ယူရရှိသည့် နေရာ၊

၂။ **စွန့်စားရမှုအန္တရာယ်အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့်စီမံခန့်ခွဲမှု** - သီးနှံအထွက်နှုန်းလျော့နည်း ရခြင်း/ ဆုံးရှုံးရခြင်း များ၏ အဓိကအကြောင်းအရင်းများသည် မည်သည်တို့ ဖြစ်သ နည်း (ဖြစ်နိုင်ခြေများ - မိုးခေါင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်း၊ မိုးရွာသွန်းမှုပုံသဏ္ဍန်မမှန်ခြင်း၊ ရောဂါ၊ ပိုးမွှား၊ ဈေးနှုန်းအတက်အကျ ပြောင်းလဲခြင်း၊ လုပ်သားရှားပါးခြင်း နှင့် အခြားအကြောင်းအရင်းများ)၊ အထွက်နှုန်းဆုံး ရှုံးမှုရာခိုင်နှုန်း မည်မျှနည်း (ရှိခဲ့လျှင်)၊ ယခင်နှစ်/ယခင်ရာသီ၏ အတွေ့အကြုံ၊ ပုံမှန် အထွက်နှုန်းမရဘဲ အထွက်နှုန်းနည်းရသည့် အကြောင်းအရင်းအပြောင်းအလဲများ၊ တွေ့ကြုံ ရင်ဆိုင် နေရသည့် အခက်အခဲအန္တရာယ်များအား မည်သို့ကျော်လွှားပုံ၊ လာမည့် စိုက်ပျိုး ရာသီအတွက် ဆုံးရှုံးမှုများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ချမှတ်ထားသည့် နည်း ဗျူဟာများ၊

၃။ **ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်** - အဓိကသီးနှံ x အတွက် စိုက်ပျိုးသည့် မြေဧက၊ ယခင်နှစ်ကအသုံးပြုခဲ့သည့် မျိုး၊ မြေဩဇာ၊ မြေပြင်ခြင်း၊ အလုပ်သမားခ၊ ဓါတု ပစ္စည်းများ၊ ပေါင်းလိုက်ခ၊ ရိတ်သိမ်းခ၊ ချွေလှေခ၊ အိတ်သွတ်ခ၊ သယ်ယူပို့ဆောင် ရေးနှင့် အခြားကုန်ကျစရိတ်များ၊ ရန်ပုံငွေရရှိ သည့် အရင်းအမြစ်၊

၄။ **အလားအလာရှိသော အစိုးရအာမခံစနစ်လွှမ်းခြုံနိုင်မှုများ** - အရေးတကြီး ကျရောက်သည့် အန္တရာယ် အပေါ် ပြန်လည်ရရှိနိုင်မှု၊ သီးနှံရိတ်သိမ်းမှုဆုံးရှုံးလျှင် ရရှိသည့်လျှော်ကြေး၊ လယ်ယာရင်းနှီး မြှုပ်နှံမှုအားကာကွယ်ပေးသည့် အစီအစဉ် ရှိခဲ့လျှင် အခြားသွင်းအားစုများ၊ ချေးငွေများအား မည်သို့လုပ်ဆောင်မှု၊ အာမခံ စနစ်ရရှိနိုင်မည့် အကောင်းဆုံး နည်းလမ်းများအားစဉ်းစားထားမှု/ တောင်သူ လယ်သမားအများစု အသုံးပြုသည့်လက်ရှိ ဝန်ဆောင်မှု (သို့မဟုတ်) အစီအစဉ်၊

၅။ **မိုဘိုင်းလ်ဖုန်း အသုံးပြုခြင်း** - မိုဘိုင်းလ်ဖုန်း SMS မက်စေ့စနစ်အား အသုံးပြုသည့် အကြိမ် အရေအတွက်၊ ဖုန်းတွင်အင်တာနက်ရရှိ/သုံးစွဲမှု၊ မိုဘိုင်းလ်ငွေကြေး စနစ်အားရရှိအသုံးပြု နိုင်မှု၊ နှစ်သက်သည့် မိုဘိုင်းလ်ငွေကြေးစနစ်/ အကောင်းဆုံး လွှမ်းခြုံနိုင်သည့်ဧရိယာ၊

၆။ **အာမခံနှင့်ပတ်သက်သော အမြင်များနှင့်အတွေ့အကြုံများ** - လက်ရှိ/ယခင်က အသုံးပြုခဲ့ သောအာမခံစနစ်၊ အာမခံစနစ်/ထုတ်ကုန်များအကြောင်း ကြားဖူးနားဝ ရှိမှု၊ အာမခံအမျိုး အစားများ (ဥပမာ - ကျန်းမာရေး၊ အသက်၊ သီးနှံ)၊ အာမခံစနစ် ရယူမှုအပေါ်စိတ်ပါဝင်စားမှု၊ အာမခံစနစ်/ထုတ်ကုန်အပေါ် အလေးထားမှု၊ နှစ်သက်သည့်ကုမ္ပဏီ (သို့မဟုတ်) ကုန်အမှတ်တံဆိပ်၊

၇။ **ချေးငွေရရှိမှု** - လက်ရှိချေးငွေရယူထားမှုရှိပါသလား၊ ကျေးလက်ငွေစုအဖွဲ့ ရှိပါသလား၊ ဘဏ်စာအုပ်/ဘဏ်အကောင့်ရှိပါသလား၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ဘဏ်များမှ ချေးငွေများထုတ်ချေးပေးသလား၊ အဲဒီချေးငွေသက်တမ်းက ဘယ်လောက်လဲ၊ ဘဏ်မှချေးငွေယူဖူးပါသလား၊ တရားဝင်ချေးငွေရယူရန် မရှိ မဖြစ် လိုအပ်ချက်များရှိပါသလား၊ ဘာတွေလဲ၊ အစိုးရမှ သီးနှံအတွက်ချေးငွေ ပေးပါသလား၊ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစု ရောင်းချသူ သို့မဟုတ် ကုန်သည်များထံမှ ချေးငွေရရှိပါသလား၊ ကုန်သည် သို့မဟုတ် စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုအရောင်းဆိုင် များမှ ချေးငွေယူလျှင်အတိုးမည်မျှပေးရသလဲ၊ ငွေပြန်ဆပ်ရန် ပျက်ကွက်ခဲ့လျှင် ဘာဖြစ်နိုင်သလဲ၊ ချေးငွေရရှိမှု အခွင့်အလမ်းများပိုမိုလိုအပ်ပါသလား၊ ချေးငွေကို လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံးအတွက်(သို့မဟုတ်)အခြားရည်ရွယ်ချက်များအတွက် ချေးယူ လိုပါသလား၊ ချေးငွေရခဲ့လျှင် မည်သို့ခွဲခြားအသုံးချမည်နည်း၊

၈။ **တောင်သူလယ်သမားအစုအဖွဲ့များ** - ဒေသခံတောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့များ တွင်ပါဝင်မှု၊ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အတွင်း အစုအဖွဲ့များ၊ အဖွဲ့အစည်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ မိမိဆန္ဒအလျောက် အဖွဲ့ဝင်လျှောက်ထားခြင်း (သို့မဟုတ်) မဝင်မနေရ အဖွဲ့ဝင် ဖြစ်ရခြင်း၊

အဖွဲ့၏အရွယ်အစား၊ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်ခြင်း မှ ရရှိနိုင်သည့်အကျိုးအမြတ် (အစီအစဉ် များတွင် ပါဝင်နိုင်မှု (သို့မဟုတ်) သွင်းအားစု ရရှိနိုင်မှုစသည်)၊

၉။ **အစိုးရ၏အစီအစဉ်များ** - သတ်မှတ်ထားသော ဒေသရှိတောင်သူများကို အဓိက ထားသည့် အစိုးရ၏ လက်ရှိအစီအစဉ်များ၊ မည်သည့်အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိ နိုင်သည်၊ အကျိုးအမြတ်ရယူနိုင်ရန် လိုအပ်ချက်များ၊ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မှု အရည်အသွေးအပေါ် ထားရှိသည့်အမြင်များ၊

(ဂ) **တောင်သူလယ်သမားအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့် စုဆောင်းထားသည့်ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက် များအပေါ်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း** - လွှမ်းခြုံရမည့်အဓိကအန္တရာယ်များကို ဖော်ထုတ်ရန်အတွက် တောင်သူအဆင့်နှင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်စုဆောင်းထားသည့် ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာရာတွင် မည်သည့် ထုတ်ကုန်များသည်ရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များနှင့် အန္တရာယ်အပေါ်တွင် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည်၊ အလားအလာရှိ သည့် ဖြန့်ဖြူးနိုင်မည့်လမ်းကြောင်းများ၊ တောင်သူလယ်သမားထံ ရောက်ရှိနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ၊ အထောက်အပံ့များရရှိနိုင်မှုနှင့် အစိုးရလုပ်ငန်းအတွင်းအကောင်းဆုံး ဖြစ် အောင် မည်သို့နေရာချထားမှုစသည် တို့လိုအပ်ပါသည်။

အဆင့် ၃ - အာမခံမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်

- (က) လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများအတွက် လက်ရှိရရှိနိုင်သော စိုက်ပျိုးရေးအာမခံ (သို့မဟုတ်) အလားတူအာမခံစနစ်များနှင့် ငွေကြေးစာချုပ်စာတမ်းများအတွက် အစိုးရမှ ချမှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းမူဘောင်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်ပါ။ အာမခံစနစ် အညွှန်းကိန်းသည် နိုင်ငံတော်၏ ဘဏ္ဍာရေး စည်းမျဉ်းမူဘောင်အောက်တွင် ရှိရမည် ဖြစ်သည်။
- (ခ) စိုက်ပျိုးရေးအာမခံစနစ်၏ အာမခံပေးနိုင်ရေးနှင့် ကျယ်ပြန့်အောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရေး အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာမူဘောင်တစ်ခုရေးဆွဲပါ။ ဤမူဘောင်တွင် ကုမ္ပဏီအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု (သို့မဟုတ်) အာမခံကုမ္ပဏီအစုအဖွဲ့များမှ အာမခံပေးနိုင်မှု၊ တွေ့ကြုံရ မည့်အန္တရာယ်စွန့်စားမှုများကို အာမခံတာဝန်ယူမည့် အဖွဲ့အစည်း (ပြည်တွင်း၊ နိုင်ငံ တကာ (သို့) နှစ်ဦးလုံး)၊ အာမခံဝန်ဆောင်မှုများ၊ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများ၊ အစိုးရ ပိုင်းမှကြီးကြပ်ရမည့် တာဝန်ယူမှုများအားလုံးကို နားလည်ပြီး ထည့်သွင်း ရေးဆွဲရန် လိုအပ်သည်။ ထိုသို့အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်မှုများကို အစောပိုင်းတွင်

တည်ထောင်ထားရှိရန်လိုအပ်ပြီး အခြားဒေသများ၏ အတွေ့အကြုံ၊ ကောင်းများရှိ သည့် နိုင်ငံတကာပညာရှင်များက ပံ့ပိုးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

- (ဂ) နိုင်ငံအတွင်းစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအာမခံစနစ် တည်ဆောက်ရေးအတွက် စည်းမျဉ်း မူဘောင်များ ထပ်တိုးခြင်း (သို့မဟုတ်) ပြင်ဆင်ခြင်းများပြုလုပ်ရန်နှင့် မူဘောင်အသစ် အတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာ အကြံများပေး ဆွေးနွေးမှုများပြုလုပ်ရန်အတွက် အာမခံစနစ် စည်းမျဉ်းမူဘောင်ရေးဆွဲသည့် အာဏာပိုင်အဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ မှ အာမခံဆိုင်ရာ ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အားလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့တွင် ပါဝင် စေရန်လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်တွင်းကုမ္ပဏီများနှင့် နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီများ အပါအဝင် အာမခံကြားခံများ (ကြားခံလူများ)အား သင့်လျော်သော လိုင်စင်ခွင့်ပြုချက် များ ပေးရ မည်ဖြစ်သည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ်တွင်ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍမှ တိုက်ရိုက်ပါဝင် ဆောင်ရွက် စေခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေး အာမခံစနစ်၏ ရေရှည်တည်တံ့သော တိုးတက်မှုအတွက် ဖြစ်နိုင်ချေရှိသော မူဘောင်တစ်ခု ဖြစ်ရန် ထိန်းညှိသေချာစေပါသည်။
- (ဃ) လက်ရှိပြည်တွင်းအာမခံကုမ္ပဏီများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသူများစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ အာမခံ စနစ်တွင်ပါဝင်မှု (သို့မဟုတ်) စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်းလက်ရှိ အကောင်းဆုံး အာမခံစနစ်များနှင့် အကောင်းဆုံးမိတ်ဖက်များ (အစိုးရပိုင် အာမခံ ကုမ္ပဏီလည်းဖြစ်နိုင်သည်) စသည်တို့ကို ပြန်လည်ဆန်းစစ်သုံးသပ်ပါ။
- (င) ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော အာမခံကုမ္ပဏီများ၏ အစိုးရထုတ်ကုန်များအပေါ် အာမခံပေး နိုင်စွမ်း၊ ထုတ်ကုန်တန်ဖိုးကျဆင်းခြင်း/ဈေးနှုန်း စသည်တို့ဆိုင်ရာနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှု၊ နိုင်ငံအတွင်း စိုက်ပျိုးရေးအာမခံဈေးကွက်အား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာရေး အတွက်ရေရှည်စိတ်ပါဝင်စားမှုစသည်တို့အား အကဲဖြတ်ပါ။
- (စ) အလားအလာရှိသောအလှူရှင် သို့မဟုတ် နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့ အစည်း များ၏ သီးနှံအာမခံအစီအစဉ်ကို ပုံဖော်ခြင်းနှင့်စတင်ခြင်းတို့တွင် ၎င်းတို့၏ နည်းပညာ ဆိုင်ရာပါဝင်မှုနှင့် အဆိုပါလုပ်ငန်းများအတွက် အလားအလာရှိနိုင်သော ရန်ပုံငွေ ကိစ္စရပ်များကို ဆွေးနွေးပါ။ ဤအဆင့်သည် လုပ်ငန်းစဉ် ၁ တွင် အထူး အလေးထား ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ဆက်သွယ်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သည့် အဆင့်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။
- (ဆ) အစိုးရဌာနများ၊ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်သည့်အဓိက မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း များနှင့် ကုမ္ပဏီများအား စာရင်းစစ်ဆေးနိုင်သည့် စွမ်းရည်နှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှု ရှိစေ ရေးတို့အား သေချာစေရန်ဆောင်ရွက်ပါ။

အဆင့် ၄ - အမျိုးသားအဆင့်မူဝါဒများရေးဆွဲရေးနှင့် အထောက်အပံ့ပေးခြင်း

- (က) အာမခံအစီအစဉ်တွင် ဦးဆောင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မည့် ဝန်ကြီးဌာန (လုပ်ငန်းစဉ် ၁ တွင် စီစဉ်ရေးဆွဲခဲ့သည့် ဖွဲ့စည်းပုံများကိုပြန်လည်မွမ်းမံခြင်း)၊ တိုက်ရိုက် ပါဝင်ပတ်သက်သည့် ဌာနများနှင့် ၎င်းတို့၏ အရင်းအမြစ်များလိုအပ်မှု (ဝန်ထမ်းအင်အားနှင့် လုပ်ငန်းသုံးပစ္စည်းများ) စသည့် အစိုးရ၏ပါဝင်မှုအခန်းကဏ္ဍ များအား ဆုံးဖြတ်ပါ။
- (ခ) အာမခံမှ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည့် အဆင့်အတန်း - သို့မဟုတ် အဆင့်အလိုက် ခွဲခြားမှု - အသေးစား(တောင်သူတစ်ဦးချင်းအာမခံထားသူ)မှ၊ အလယ်အလတ်(အဖွဲ့စည်းများ၊ ကုမ္ပဏီများ၊ ခရိုင်အလိုက်အစီအစဉ်များ) သို့မဟုတ် အကြီးစား (တစ်နိုင်ငံလုံး သို့မဟုတ် ဒေသတစ်ခုလုံးအတွက်) ကာကွယ်ပေးနိုင်သော အာမခံအဆင့်အတန်းကို အကဲဖြတ်ပါ။ ဤအာမခံစနစ်သည် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ ကြီးမားသော ရာသီဥတု ဆိုင်ရာ ဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေးမဟာဗျူဟာ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းမည်သို့ဖြစ်နိုင် မည်ကိုလည်း အကဲဖြတ်ပါ။
- (ဂ) ပရီမီယံထောက်ပံ့ကြေးလိုအပ်မှုနှင့် အလားအလာ၊ ကုန်ကျစရိတ်များကို မည်သို့ပေး ချေမည်၊ ရေရှည်အတွက်မဟာဗျူဟာစသည်တို့နှင့် - ထောက်ပံ့ကြေးများ၏ အချိန်နှင့် အမျှလျှော့ကျသွားနိုင်မှုများကို ဆွေးနွေးရမည်။
- (ဃ) မဖြစ်မနေလုပ်ဆောင်ရခြင်း သို့မဟုတ် မိမိဆန္ဒအလျောက်ဆောင်ရွက်ခြင်း - ပေါ်တွင် တောင်သူလယ်သမားများ၏ အာမခံအကာကွယ်ပေးနိုင်သည့်အပေါ် ပါဝင်ခြင်း (သို့) မပါဝင်ခြင်း (သို့မဟုတ်) တောင်သူများအားလုံးပါဝင်ခြင်း (သို့မဟုတ်)အစိုးရမှ ပေးအပ် သော အခြားဝန်ဆောင်မှုများရယူထားသည့်တောင်သူများအားလုံး (ဖြန့်ဖြူးပေးအပ် မည့် လမ်းကြောင်းရွေးချယ်မှုဖြင့် ပံ့ပိုးပေးနိုင်သည်) စသည်ဖြင့်ရွေးချယ်ရမည်။
- (င) အာမခံအစီအစဉ်အတွက် ရန်ပုံငွေရရှိနိုင်မည့်အရင်းအမြစ် အားထည့်သွင်းပြီး အမျိုးသား အဆင့်မူဝါဒမူဘောင်အသစ် မူကြမ်းရေးဆွဲပြင်ဆင်ပါ။ မူကြမ်းရေးဆွဲ ပြင်ဆင်သည့် အချိန်တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြင်ပနည်းပညာ ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် အခြားအလားတူနိုင်ငံများ၏ သဏ္ဍန်တူသော မူဘောင်များမှ လေ့လာသင်ယူခြင်းများ သည် အလွန်အကျိုးရှိစေပါသည်။

- (စ) ရှေ့ပြေးစီမံကိန်းအတွက်နှင့် ပထမနှစ်အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် ညွှန်ပြရန်ပုံ ငွေကို ဖန်တီးပြင်ဆင်ရမည်။ အကယ်၍ ထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်များရှိခဲ့လျှင် ကာလရှည် အတွက် အနည်းဆုံး ၅ နှစ်စာ ငွေကြေးရရှိနိုင်မှုကိုသေချာစေရမည်။

အဆင့် ၅ - အာမခံစနစ်ဖွံ့ဖြိုးမှု၊ ဖြန့်ဖြူးရေးနှင့် အာမခံနှုန်းထား

ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာမှုနှင့် ပြည်တွင်းမိတ်ဖက်အာမခံအဖွဲ့များနှင့် ဆွေးနွေးခြင်းများကို အခြေခံ၍ စမ်းသပ်ကာလနှင့် ပထမနှစ်တွင် အာမခံစနစ်တွင်ပါဝင်မည့် သီးနှံများ၊ အာမခံမှ အကာကွယ်ပေးနိုင်မှု အန္တရာယ်၊ အာမခံထုတ်ကုန် အမျိုးအစား (လျော်ကြေး၊ အညွှန်း) နှင့် အာမခံထုတ်ကုန်များအတွက် သတင်းအချက် အလက်အရင်းအမြစ်များ ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။

- ၁။ ထုတ်ကုန်(အာမခံ)နည်းပညာပုံစံ - လျော်ကြေးငွေ၊ အညွှန်းကိန်း သို့မဟုတ် နှစ်မျိုးပေါင်းခြင်း တစ်ခုချင်းစီ၏ (အားနည်းချက်၊ အားသာချက်များ နှင့် အသုံးချနိုင်မှု စသည်တို့ကို နားလည်ထားရမည်)။ အာမခံသူ(ကုမ္ပဏီ)/ထပ်ဆင့် အာမခံသူ(ကုမ္ပဏီ) နှင့် (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်အစိုးရသည် index model နှင့် အာမခံနှုန်းထားသတ်မှတ် ရန်အတွက် အချက်အလက်များ၏ အရင်းအမြစ် များနှင့်ပတ်သက်၍ နားလည်တတ် ကျွမ်းမှုရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

- (ခ) အာမခံထုတ်ကုန်ဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် ဈေးနှုန်းသတ်မှတ်ချက်များအတွက် ကိန်းဂဏန်း အချက် အလက်များကောက်ယူခြင်း (၁၀ နှစ် မှ ၃၀ စာအထိ အချိန်အလိုက်) - အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်မှုအခြေအနေများကို ကာမိစေရန်အတွက် သမိုင်းကြောင်းအလိုက်ဆုံးရှုံးမှု အချိုးများ၊ အညွှန်းကိန်းအတွက် ရာသီဥတုနှင့် အထွက်နှုန်းအချက်အလက်များ စသည်တို့ကို ကောက်ယူထားရန်လိုအပ်ပါသည်။ မိုးလေဝသအညွှန်းကိန်း အာမခံစနစ် အတွက် မိုးလေဝသဌာနနှင့် ဗဟိုစာရင်းအင်းအဖွဲ့တို့အား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဖွဲ့တွင် ပါဝင်စေခြင်းဖြင့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များရရှိရေးတွင် လွယ်ကူ စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

- (ဂ) မည်သည့်တောင်သူလယ်သမားများသည် အာမခံအစီအစဉ်တွင် ဝင်ရောက်နိုင်မည် နှင့် အာမခံစနစ်မှ မည်သည့် ထောက်ပံ့ကြေးကိုမဆို ပေးအပ်နိုင်မည့် အာမခံအစုရှိခြင်း စသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ရမည်။

- (ဃ) အာမခံ အချက်အလက်အသေးစိတ်အပေါ်အခြေခံ၍ နိုင်ငံတော်၏အာမခံနှုန်းထား အား ခရိုင်အဆင့် သို့မဟုတ် အသေးငယ်ဆုံးသော စီမံခန့်ခွဲအုပ်ချုပ်မှုအပေါ်တွင် နှုန်းထားသတ်မှတ်ပါ။

ပရီမီယမ်နှုန်းထားသည် သီးနှံအထွက်နှုန်းစွမ်းဆောင်ရည်၏ နောက်ခံအချက်အလက်များအား အာမခံကိန်းဂဏန်းဆိုင်ရာ အချက် အလက် တွက်ချက်မှုများပေါ်တွင် အခြေခံပါသည်။ မိရိုးဖလာ/သာမန်အခြေအနေ အပေါ် အာမခံ အကာအကွယ်ပေးခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုအပေါ် အာမခံ အကာ အကွယ်ပေးခြင်း စသည့် တွေ့ကြုံရသည့် အခြေအနေများပေါ်မူတည်၍ ရွေးချယ် ထားသော ဒေသများ၏ ခေတ်အဆက်ဆက်တွင် အာမခံပေးအပ်ခဲ့သော အကြိမ်အရေ အတွက်ကိုသိရှိထားခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင်းမှ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမည့် သူများသည် သက်ဆိုင်ရာအာမခံစနစ်တစ်ခုချင်းအလိုက် ပေးအပ်ရမည့် အကြိမ်အရေ အတွက်ကို နားလည်နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်းအာမခံကုမ္ပဏီများ၏ အာမခံ နှုန်းထား သတ်မှတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စွမ်းဆောင်ရည်တည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံတကာ (အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ)မှ ကျွမ်းကျင်သူများ၏ အကူအညီများ လိုအပ်မည်ဖြစ်ပါ သည်။

- (င) ထောက်ပံ့မှုများရှိခဲ့လျှင် တောင်သူလယ်သမားများသည် မည်သို့သောပေးအပ်မှုများ ကိုမျှော်မှန်းဆောင်ရွက်ခြင်း သို့မဟုတ် တစ်စုတစ်စည်းတည်းစုပေါင်းပါဝင်သည့် ဝန်ဆောင်မှု/ ထုတ်ကုန်များကို မျှော်လင့်သည့် စသည်တို့ အကျိုးသက်ရောက်မှု အသေးစိတ်ကိုသိရှိ ဖော်ပြရပါမည်။
- (စ) အာမခံစနစ်အကောင်းဆုံး ဖြန့်ဝေရောက်ရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများအား စုံစမ်း ထောက်လှမ်းပါ - စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေနှင့် အခြားအာမခံထုတ်ကုန်များနှင့်ဆက်စပ်မှု ရှိသောနေရာများတွင် ဖြစ်နိုင်ချေ ရှိ/မရှိ၊ တောင်သူအစုအဖွဲ့များနှင့် အခြားတောင်သူ များအတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ လက်ရှိပေးအပ်လျှက်ရှိသည့် သွင်းအားစု ထောက်ပံ့ သည့်အစီစဉ် စသည်တို့နှင့် တစ်စုတစ်စည်းတည်းဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အာမခံ စနစ် အား အကောင်းဆုံး ရောက်ရှိနိုင်သောလမ်းကြောင်းများဖြစ်ကြသည်။
- (ဆ) တောင်သူများမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပရီမီယံငွေပေးသွင်းခြင်း၊ လျော်ကြေးပေးသွင်းခြင်း၊ ဈေးကွက်ရှာဖွေခြင်းနှင့် နောက်ဆုံးသတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိရန်အတွက် လက်ရှိ မိုဘိုင်းလ်ဆက်သွယ်ရေးကွန်ယက်စနစ်နှင့် မိုဘိုင်းလ်ငွေပေးချေမှု အသုံးချနိုင် သည့်စွမ်းရည်နှင့် မည်သို့အသုံးချသည်ကို စူးစမ်းလေ့လာရမည်ဖြစ်သည်။
- (ဇ) တောင်သူများဘက်မှအမြင်ဖြင့် အာမခံစနစ် နှင့် အခြားနိုင်ငံတော်အစိုးရမှ အကျိုး ခံစားခွင့်များအပေါ် ကုန်ကျစရိတ်နှင့်အကျိုးအမြတ်စိစစ်သုံးသပ်တွက်ချက်ခြင်းကို အထွက်နှုန်းကောင်းသော သီးနှံရာသီ၊ အထွက်နှုန်း ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းသာ ရရှိသော သီးနှံရာသီ၊ ကပ်ဘေးကြောင့် သီးနှံဆုံးရှုံးမှု ၉၀ ရာခိုင်နှုန်းရှိသောရာသီ (သို့မဟုတ် နိုင်ငံတဝှမ်းကြုံတွေ့ရသည့်

ကပ်ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ပျက်စီးမှု အဆင့်) စသည်တို့ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစား ဤဆုံးရှုံးနိုင်မှုအလားအလာများကို နိုင်ငံတော်အဆင့် လက်တွေ့ လေ့လာဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပြည်တွင်းအာမခံကုမ္ပဏီများ၏အန္တရာယ် ကျရောက်မှုအပေါ်စွန့်စားနိုင်မှု စသည်တို့အပေါ်အခြေခံ၍ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါသည်။ တွက်ချက် လေ့လာသုံးသပ်ချက်များတွင် သိရှိထားပြီး/မျှော်မှန်းအထွက်မှ ရရှိသည့် အမြတ်ငွေ၊ တောင်သူအဆင့်တွင် အာမခံအတွက် ပရီမီယံကြေးပေးသွင်းရမည့် ကုန်ကျစရိတ်(အစိုးရမှ အထောက်အပံ့အနည်းငယ်သာပေးချိန်)၊ နှင့် အစိုးရပေးသော အခြား သက်သာခွင့်များရရှိသည့်အပေါ် စသည်တို့ထည့်သွင်းတွက်ချက်ရမည်။

အဆင့် ၆ - ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၏တာဝန်ယူမှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်သတ်မှတ်ချက်များ

- (က) မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်း၏ အခန်းကဏ္ဍနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများ၊ တာဝန်ခံမှု၊ အောင်မြင်မှုများအတွက်မက်လုံးပေးထိန်းညှိခြင်း စသည်တို့ကို ရှင်းလင်းစွာ ခွဲခြား သတ်မှတ်ရမည်။ စီမံကိန်း စီမံခန့်ခွဲမှုမူဘောင်အား ရှင်းလင်းစွာ ချမှတ်ခြင်း(ကနဦး အဆင့်များတွင် ဆွေးနွေးခဲ့သည့်အတိုင်း) သည် အလွန်အရေးကြီးပါသည်။
- (ခ) သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအသီးသီးမှ ပါဝင်ပတ်သက်သူများအားလုံး ပါဝင်ပြီး အောက်ဖော်ပြ ပါလုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန်အတွက် စံလုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ (မူကြမ်း) ရေးဆွဲပြင်ဆင်ပါ -
  - (က) ဈေးကွက်ရှာဖွေရေး
  - (ခ) ဖြန့်ဝေခြင်း
  - (ဂ) အာမခံထားမည့်သူများမှတ်ပုံတင်ခြင်း (စာရွက်စာတမ်း သို့ ဒစ်ဂျစ်တယ်စနစ်)
  - (ဃ) ပရီမီယံကြေးကောက်ခံခြင်း
  - (င) ဆုံးရှုံးနိုင်မှု အကဲဖြတ်ရန်အတွက် အချက်အလက်များစုဆောင်းခြင်း
  - (စ) တောင်သူအဆင့်တွင်ဆုံးရှုံးမှုအကဲဖြတ်ခြင်း (ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုအတွက် လျော် ကြေး) သို့မဟုတ် အညွှန်းကိန်းအချက်အလက်များမှ တဆင့်အကဲဖြတ်ခြင်း
  - (ဆ) ဆုံးရှုံးမှုကြိုတွေ့ရသောတောင်သူများအတွက် လျော်ကြေးငွေ ခွဲဝေပေးအပ် ခြင်း
  - (ဇ) အခြေခံအကျဆုံးအန္တရာယ်များအတွက်ကွင်းဆင်းမှုမှရရှိလာသည့်တုံ့ပြန်ချက် များ (အညွှန်းထုတ်ကုန်များအတွက်)

- (ဂ) တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းများနှင့် လူမှုပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး စသည်တို့ အတွက်ဖြစ်နိုင်ခြေရှိသော ဖြန့်ကျက်နိုင်သည့် မဟာဗျူဟာတစ်ခုကိုရေးဆွဲပြီး ရှေ့ပြေး စမ်းသပ်မှုများပြုလုပ်၍ အဆင့်မြှင့်တင်သွားရန်ဖြစ်သည်။ စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်တစ်ခုအား ရန်ပုံငွေမြှင့်တင်၍ရေးဆွဲပါ (ယခင်အဆင့်မှ အသေးစိတ် ပြန်လည် ပြုပြင်ပါ)။
- (ဃ) စံလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုလုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို အထောက်အပံ့ပေးမည့် လိုအပ်သည့် စာရွက်စာတမ်းများ ဥပမာ တောင်သူလယ်သမားမူဝါဒဆိုင်ရာ စာရွက်စာတမ်းများ စသည် တို့ကိုပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ထားရမည်။

အဆင့် ၇ - ကွင်းဆင်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရေးသင်တန်းနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏လူမှုဆက်ဆံရေး

- (က) သင်တန်းလက်စွဲစာအုပ်များပြင်ဆင်ပြီး တောင်သူများထံသို့ကွင်းဆင်းလေ့ကျင့်ခြင်း နှင့် အာမခံများရောင်းချမည့်ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပါ။
- (ခ) တောင်သူများအတွက် လူမှုဆက်ဆံရေး၊ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ဈေးကွက်ဖွံ့ဖြိုးရေး တို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး သင်တန်းလက်စွဲစာအုပ်များပြင်ဆင်ပါ။
- (ဂ) ကျေးရွာအဆင့်ဝန်ထမ်းများထံသို့ ညွှန်ကြားနိုင်ရန်နှင့် ဆက်သွယ်မှုသေချာစေရန် အမျိုးသားအဆင့်မှ ကျေးရွာအဆင့် သင်တန်းများအထိ အဆင့်ဆင့်ကွပ်ကဲမှု ကွင်းဆက်တစ်ခုတည်ဆောက်ပါ။
- (ဃ) တောင်သူအုပ်စု အလိုက်သင်တန်းများနှင့် နောက်ဆက်တွဲသင်တန်းများပေးရန် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါ (သို့မဟုတ် ရွေးချယ်ထားသော အာမခံဖြန့်ဖြူး ရောင်းချမည့်လမ်းကြောင်းအလိုက်ဆောင်ရွက်ပါ)။ အရည်အသွေးထိန်းချုပ်ရန် လေ့ကျင့် သင်တန်းပေးထားသည့်တောင်သူများ/တောင်သူအုပ်စုများ၏ ဆယ်သွယ် ရန်နံပါတ်များအား အသေးစိတ်မှတ်တမ်းထားရှိပါ။
- (င) လေ့ကျင့်ပို့ချပေးထားသော သင်တန်းများ၏အရည်အသွေး စစ်ဆေးအတည်ပြုရန် အတွက် ရွေးချယ်ထားသောတောင်သူများထံမှ သင်ကြားပေးထားသည့် သင်တန်းများ အား နားလည်မှုရှိမရှိ စစ်တမ်းများကောက်ယူပါ (ဖုန်းဖြင့်လည်း စစ်တမ်းကောက် ယူနိုင်ပါသည်)။

အဆင့် ၈ - အယူအဆ သဘောထားအမြင်များ စမ်းသပ်ခြင်း/ သက်သေပြခြင်း နှင့် တိုးတက်အောင်လုပ်ဆောင်ခြင်း

- (က) ဖြစ်နိုင်ပါက အာမခံစနစ်ထုတ်ကုန်၏ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာများ အထူးသဖြင့် အညွှန်းထားရှိသည့်အာမခံစနစ်ထုတ်ကုန်များသည် အသင့်လျော်ဆုံးသော တွေ့ကြုံရမည့် အန္တရာယ်စွန့်စားမှုများကို အဓိကထားပြီး မှန်ကန်သည့်အဖြစ်အပျက်/အကြောင်း အရာများနှင့် အစပျိုးနိုင်ရန် သေချာလုပ်ဆောင်ရမည်ဖြစ်သည်။
- (ခ) ပြင်ဆင်ပြီး အာမခံလုပ်ငန်းစဉ်အား သတ်မှတ်ထားသည့်ဖြန့်ဖြူးရေး လမ်းကြောင်းမှ တစ်ဆင့် လယ်သမားမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပရီမီယံကြေးကောက်ယူခြင်း/ပြည်တွင်း အာမခံကုမ္ပဏီသို့လွှဲပြောင်းခြင်း၊ မူဝါဒဆိုင်ရာစာရွက်စာတမ်းများဖြန့်ဝေခြင်း၊ အာမခံလျှော်ကြေးတောင်းဆိုမှုများကို ပြန်လည်စစ်ဆေးခြင်း/ဆုံးရှုံးမှုအကဲဖြတ်ခြင်း၊ လျှော်ကြေးငွေလွှဲအပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရမည်။
- (ဂ) ထောက်ပံ့ကြေးရယူထားသည့်တောင်သူဖြစ်ပါက အာမခံထားသည့်တောင်သူများနှင့် အခြားအချက်အလက် အသေးစိတ်များကို ပြည်တွင်းအာမခံကုမ္ပဏီသို့ ထောက်ပံ့ငွေလွှဲပြောင်းခြင်းဆောင်ရွက်ရန် ထောက်ပံ့ကြေးပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းသို့ တင်ပြရမည်။
- (ဃ) မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ ပရီမီယံကြေးကောက်ယူခြင်း၊ အာမခံလျှော်ကြေးငွေပေးအပ်ခြင်း တို့ အတွက် မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းမှသုံးစွဲခြင်းစသည့်နည်းပညာအသစ်များ၏ ထိရောက်မှုကို စမ်းသပ်ရမည်။

အဆင့် ၉ - ပြင်ဆင်ထားသည့်ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်း၊ အာမခံထုတ်ကုန်များနှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း

- (က) ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်အဆင့်တွင် လုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှုအဆင့်များ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ထုတ်ကုန်နည်းပညာ စွမ်းဆောင်ချက် များ၏

စိန်ခေါ်မှုအခက်အခဲများ၊ အားနည်းချက်များကို ဖော်ထုတ်ရန် စစ်ဆေးခြင်း နှင့်အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းများအား ဆောင်ရွက်ရမည်။

- (ခ) တွေ့ကြုံရသည့်အခက်အခဲများကိုနားလည်စေရန်နှင့် အစီအစဉ်အပေါ်တုံ့ပြန်ချက် များ/တုံ့ပြန်ချက်များကို ရရှိစေရန် အစီအစဉ်တွင်ပါဝင်သည့်တောင်သူလယ်သမားများ၊ ဒေသဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစီအစဉ်အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် နေသည့်ဝန်ထမ်းများအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုများပြုလုပ်ရမည်။
- (ဂ) လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များအမှန်တကယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုမီ ရှေ့ပြေးစမ်းသပ်လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ပြောင်းလဲခြင်း တိုးတက်မှုများပြုလုပ်ခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက် ရန် အမျိုးသားအဆင့်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်သည့်အဖွဲ့အစည်းများအား ဆွေးနွေး တင်ပြ ရမည်။ အစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်အတွက် အာမခံအမျိုးအစား၊ စွန့်စားရမှု၊ အန္တရာယ်ရှိမှုတို့နှင့်ပတ်သက်သည့် မူဝါဒဆိုင်ရာမူဘောင်များ သို့မဟုတ် အကောင် အထည်ဖော်ရေးမဟာဗျူဟာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် အချို့ကဏ္ဍ များတွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိရမည်။
- (ဃ) အစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ယနေ့အထိ တွေ့ကြုံရသည့် အဓိက သင်ခန်းစာယူစရာများနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရပိုင်းမှ အဆိုပါအတွေ့အကြုံများ အပေါ်မည်သို့ ဆောင်ရွက်ပေးမည် စသည်တို့ အသေးစိတ်ပါဝင်သော အမျိုးသား အဆင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဖွဲ့အစီရင်ခံစာကို သက်ဆိုင်ရာပါဝင်ပတ်သက်သူများ အားလုံး သို့ဖြန့်ဝေနိုင်ရေး ဆောင်ရွက်ရမည်။

အဆင့် ၁၀ - အစီအစဉ်တစ်ခုလုံးစတင်ခြင်းနှင့် အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း

- (က) တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်ထားသည့် အစီအစဉ်မဟာဗျူဟာနှင့် စံ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပါဝင်ပတ်သက်သူများပါဝင်၍ အကောင်အထည် ဖော်ရမည်။

- (ခ) စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ကုန်အစီအစဉ်တိုးတက်စေရန်တွက် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ၊ ရည်မှန်းထားသည့်တောင်သူလယ်သမားများနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရဘက်မှ ကြားခံဆောင်ရွက်သူများအားလုံးနှင့်အတူ စောင့်ကြည့်စစ်ဆေး၊ အကဲဖြတ်ခြင်းလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်ရမည်။
- (ဂ) မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးနှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များအားလုံးကို နှစ်စဉ်စာရင်းစစ်ဆေးမှုပြုလုပ်ရမည်။
- (ဃ) အာမခံလုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဓိကရည်မှန်းချက်များ အောင်မြင် စေရန်အတွက် အာမခံခြင်းနှင့် အလားအလာရှိသည့်ထောက်ပံ့မှုအစီအစဉ်များ အတွက် နှစ်ရှည်မဟာဗျူဟာကို ပြုစုပြင်ဆင်ထားရမည်။

တောင်သူလယ်သမားအဆင့် စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း

၁။ ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

တောင်သူလယ်သမားအဆင့်စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်သည် ရည်မှန်းထား သည့် တောင်သူများနှင့် အကျိုးခံစားခွင့်ရှိသူတောင်သူများ၏ အာမခံထားရှိလိုမှုနှင့် စိုက်ပျိုး ရေး အာမခံထုတ်ကုန်များအပေါ်လိုအပ်ချက်များအား ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းသည် ASEAN-CRN ညီလာခံအတွက် ချမှတ်ခဲ့သော အမျိုးသားအဆင့် သီးနှံအာမခံစနစ်ဖြစ်ပေါ်စေရေး လုပ်ငန်းစဉ် (၁၀) ဆင့် - လမ်းညွှန်သုံးသပ် ချက်၏ အဆင့် ၂ ဆင့်မြောက်ဖြစ်သော ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာခြင်းနှင့် တောင်သူလယ်သမား များ၏ အန္တရာယ် ဖြစ်နိုင်ခြေအကဲဖြတ်ခြင်း အဆင့်တွင်ပါဝင်ပါသည်။ ဖြစ်နိုင်စွမ်းလေ့လာမှု အဆင့်သည် အာမခံအစီအစဉ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် သုတေသနပြုလုပ်ရန်နှင့် အဓိက သတ်မှတ်ချက်များချမှန်နိုင်ရန် အရေးပါသော အဆင့်တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့် ၂ တွင် ကောက်ယူထားသောတောင်သူလယ်သမားအဆင့်နှင့် အမျိုးသားအဆင့်ကိန်းဂဏန်း အချက်အလက်များကို စိစစ်တွေ့ရှိချက်အရ ရရှိလာသောရလဒ်များသည် အာမခံမှ အကာ အကွယ်ပေးနိုင်သည့်စိန်ခေါ်မှုအန္တရာယ်များကို ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ မည်သည့်ထုတ်ကုန်များသည် ပေးထားသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်များနှင့် အန္တရာယ်ရှိနိုင်မှုလေ့လာချက်အပေါ်တွင် ဖြစ်နိုင် ချေရှိခြင်း၊ ဖြစ်နိုင်သည့် အာမခံထုတ်ကုန်ဖြန့်ဖြူးမည့်လမ်းကြောင်းများ၊ တောင်သူ လယ် သမားများထံရောက်ရှိနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ၊ အထောက်အပံ့များလိုအပ်ခြင်း နှင့် အမျိုးသား အဆင့် သီးနှံအာမခံအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းရန်အကောင်းဆုံးဖွဲ့စည်းပုံ စသည်တို့ကို သတ်မှတ်နိုင်ပါ သည်။

အလားတူစစ်တမ်းကောက်ယူမှုကို ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် အရှေ့ဂျာဗားရှီ G4INDO စီမံကိန်းဧရိယာတွင် ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ G4INDO စီမံကိန်း၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံအစိုးရ၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာန၏ သီးနှံအာမခံစနစ်အား အောင်မြင်စွာ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် သင့်လျော်သည့် အာမခံထုတ်ကုန်စနစ်အား သတ်မှတ်ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဖြူးရေးလုပ်ငန်းများတွင် အထောက်အပံ့ပေးခြင်းဖြစ်ခြင်းကြောင့် G4INDO စီမံကိန်းသည် တောင်သူများလက်ရှိစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုတွင်ရင်ဆိုင်နေရသည့် အခက်အခဲနှင့် စိန်ခေါ်မှု များ အား ရှင်းလင်းတိကျစွာမြင်နိုင်ရန်အရေးကြီးသည့်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။ ဤစစ်တမ်းအား ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်းသည် တိကျခိုင်မာသော သို့မဟုတ် အဆင့်မြင့်သိပ္ပံနည်းကျသုံးသပ်ချက် စသည့်

ချဉ်းကပ်မှုမျိုးမဟုတ်ပါ။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လယ်သမားကိုယ်စားလှယ်များထံမှ ၎င်းတို့ ၏အတွေ့အကြုံနှင့် လိုအပ်ချက်များအား လေ့လာရန်ဖြစ်ပါသည်။

၂။ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်း

စစ်တမ်းတွင်ပါဝင်မည့် တောင်သူလယ်သမားကိုယ်စားလှယ်သည် ယခင်စိုက်ပျိုးရေး အာမခံ အစီအစဉ်များတွင် ပါဝင်ထားမှုရှိရန်မလိုအပ်ပါ။ စစ်တမ်းကောက်ယူတွေ့ဆုံမေးမြန်းသူသည် တောင်သူလယ်သမားများရှင်းပြသည့်အရာများကို ပုံဖော်မြင်နိုင်ရန်အတွက် အချို့နေရာများ တွင် သွားလာရေးအရ ခက်ခဲသော်လည်း တောင်သူများ၏စိုက်ခင်းများကိုပါ ကြည့်ရှုနိုင်ပါက အကောင်းဆုံးဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားများနှင့်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးချက်များသည် အကျိုးရှိထိရောက်သော အမျိုးသားအဆင့် အာမခံအစီအစဉ် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အရေးပါသော တောင်သူလယ်သမား များ၏ အခြေအနေ၊ အန္တရာယ်ရှိမှုနှင့်ပတ်သက်သည့်အချက်အလက်၊ ချေးငွေရရှိနိုင်မှု၊ မိုဘိုင်း နည်းပညာအသုံးပြုနိုင်မှုနှင့် အခြားအရေးပါသော အချက်အလက်အသေးစိတ်များ အပေါ် အာရုံစိုက်ရမည်ဖြစ်သည်။ စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းဖြင့်ချဉ်းကပ်မှုသည် ဘာသာရပ် နယ်ပယ် အမျိုးမျိုး အပေါ်တွင် တိကျခက်ခဲသောမေးခွန်းများမေးမြန်းခြင်းမဟုတ်ဘဲ ပေးထား သော အဖြေများထဲ မှ ရွေးချယ်ဖြေဆိုနိုင်သော အလွတ်သဘောဆွေးနွေးမှုမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ဆွေးနွေး မှုများသည် လယ်သမားများနှင့် မေးခွန်းမေးမြန်းသူများအကြား အပြန်အလှန် အထောက်အကူပြု ဆွေးနွေးရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ အဆိုပါချဉ်းကပ်မှုများသည် တောင်သူ လယ်သမားများနှင့် သဘာဝကျသော ဆွေးနွေးမှုကိုဖြစ်စေပြီး မတူညီသော အကြောင်းအရာ များကို ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့်ဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် ထိရောက်သောနည်းလမ်း တစ်ခု ဖြစ်ပါ သည်။

၃။ စစ်တမ်းကောက်ယူမှုအတွက် မေးခွန်းများ

၁။ နိဒါန်း

- (က) တွေ့ဆုံမေးမြန်းသူများအား အကျဉ်းချုံးမိတ်ဆက်ပါ
- (ခ) ဆွေးနွေးမှုရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းပြပါ
- (ဂ) တောင်သူလယ်သမားများအား မေးခွန်းကိုဖြေဆိုလိုမှုရှိ/မရှိ မေးမြန်းပါ

၂။ တောင်သူလယ်သမားအိမ်ထောင်စုနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းများအကြောင်းအသေးစိတ်

- (က) အိမ်ထောင်စုဝင်အရေအတွက်နှင့် အိမ်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ
- (ခ) စိုက်ပျိုးဧရိယာနှင့် ကွင်းအရေအတွက်
- (ဂ) အချိန်ပြည့်တောင်သူလယ်သမား (သို့) အပိုဝင်ငွေရရှိသည့် အခြားအလုပ် လုပ်ကိုင်ခြင်း နှင့် အလုပ်အကိုင်အမျိုးအစား
- (ဃ) လယ်ယာမြေပိုင် (သို့) အငှားစိုက်ပျိုးခြင်း (သို့) မြေယာမျှဝေစိုက်ပျိုးခြင်း
- (င) ရာသီအလိုက်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ မိုးရာသီတွင်စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံ၊ ဆောင်း၊ နွေ တို့တွင် စိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံများ
- (စ) လွန်ခဲ့သည့်နှစ်များကရရှိခဲ့သော (ရိတ်သိမ်းမှုမှရရှိသည့်) အထွက်ကောင်း၊ အထွက်အကောင်းဆုံးအချိန်တွင်ရရှိသည့် ပျမ်းမျှအထွက်နှုန်း
- (ဆ) ယခင်နှစ်ကစပါးအထွက်နှုန်း၊ အထွက်မကောင်းခဲလျှင်အဘယ့်ကြောင့်နည်း
- (ဇ) တောင်သူအနေနှင့် စိုက်ခင်းအတွက်ငွေကြေးအရင်းအနှီးကိုမည်သို့ ရရှိသနည်း - သူ/သူမကိုယ်ပိုင်ငွေ၊ ချေးငှားစိုက်ပျိုးခြင်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို မိသားစုမှ လုပ်သားများဖြင့်သာလုပ်ကိုင်သည်စသည်
- (ဈ) မည်သည့်သွင်းအားစုများကိုဝယ်ယူသနည်း။ မျိုးစေ့၊ မြေဩဇာ၊ ဓါတုဆေး စသည်
- (ည) သွင်းအားစုအမှတ်တံဆိပ်များ အပေါ်တွင် စွဲမြဲသစ္စာရှိမှု (ကြိုက်နှစ်သက်မှု)၊ စိုက်ပျိုးသည့်ရာသီတိုင်းဝယ်ယူပါသလား၊ မည်သူ့ထံမှ ဝယ်ယူလေ့ရှိပါသလဲ
- (ဋ) စိုက်ပျိုးသီးနှံထုတ်ကုန်ကိုမည်သူဝယ်ယူသနည်း၊ ဈေးနှုန်းအပြောင်းအလဲများ ရှိပါသလား၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ဈေးသတ်မှတ်ပေးပါသလား
- (ဌ) သီးနှံအထွက်နှုန်းအချက်အလက်ကိုကောက်ယူရန် (သို့) အထွက်နှုန်းခန့်မှန်း သည့် စစ်တမ်းမျိုး တစ်စုံတစ်ဦးမှလာရောက်ကောက်ယူခဲ့ခြင်း ရှိပါသလား

၃။ ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်များခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း

- (က) အောက်ဖော်ပြပါဇယားတွင်ထုတ်လုပ်မှုကုန်ကျစရိတ်များကိုဖြည့်ပါ။
- (ခ) စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများဝယ်ယူရန်နှင့် အလုပ်သမားများငှားရမ်းရန် ကုန်ကျစရိတ်များအတွက် ငွေရရှိသည့်အရင်းအမြစ်သည်များကိုဖော်ပြပါ။

သီးနှံ		
စိုက်ပျိုးသည့်ဧရိယာ		
သီးနှံရာသီ/စိုက်ရက်		
သီးနှံရာသီ/ရိတ်သိမ်းရက်		
ပစ္စည်းကုန်ကျစရိတ်	မြန်မာကျပ်	မှတ်ချက်

သွင်းအားစုကုန်ကျစရိတ်		
မျိုးစေ့		
မြေဩဇာ ၁		
မြေဩဇာ ၂		
ပိုးသတ်ဆေး		
ပေါင်းသတ်ဆေး/အခြား		
အခြားသွင်းအားစုများ		
သွင်းအားစုကုန်ကျစရိတ် စုစုပေါင်း		
အလုပ်သမားနှင့် အခြား ကုန်ကျစရိတ်		
ပျိုးခင်းပြင်ဆင်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးခြင်း		
မြေပြင်ခြင်း		
ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ခြင်း		
ရေသွင်းခြင်း		
ပေါင်းရှင်းခြင်း		
မြေဩဇာနှင့် ဓါတုပစ္စည်းများ သုံးစွဲခြင်း		
ရိတ်သိမ်းခြင်း		
ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ထုတ်ကုန် ပြုပြင်ခြင်း		
အိတ်သွတ်ခြင်း - အိတ်ဝယ်ခ		
ဈေးကွက်ပို့ဆောင်ခြင်း		
အလုပ်သမားနှင့် အခြားကုန်ကျ စရိတ်စုစုပေါင်း		
စုစုပေါင်းကုန်ကျစရိတ်		
တစ်ဧက ကုန်ကျစရိတ် စုစုပေါင်း		
တစ်ဟက်တာ ကုန်ကျစရိတ် စုစုပေါင်း		

၄။ စွန့်စားရမှု အနေအထားလေ့လာချက်

- (က) အထွက်နှုန်းမကောင်းခဲ့လျှင်၊ သီးနှံစိုက်ရာသီအတွင်းမှာ မည်သည့်အကြောင်းအရာများဖြစ်ခဲ့သနည်း။ ဖြစ်နိုင်ချေများ - မိုးခေါင်ခြင်း၊ မုန်တိုင်းတိုက်ခြင်း၊ မိုးရွာသွန်းမှု ပုံသဏ္ဍန်မမှန်ခြင်း၊ ရောဂါ၊ ပိုးမွှား (အင်းဆက်၊ မှို စသည်)၊ တိရစ္ဆာန်များမှ သီးနှံများအားဖျက်ဆီးစားသုံးမှု (ကြွက် စသည်)၊ ဈေးကွက်၏ ဈေးနှုန်းအတက်အကျပြောင်းလဲခြင်း၊ ဈေးကွက်မရှိခြင်း၊ သူ့ခိုး၊ မိုးသီး ကြွေခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း .....
- ၁။ အထွက်ကောင်းရရှိနိုင်ရေးအတွက် အကြီးမားဆုံးအန္တရာယ်
- ၂။ ယမန်နှစ်က အထွက်နှုန်းလျော့နည်းဆုံးရှုံးမှုရာခိုင်နှုန်း မည်မျှရှိသနည်း
- ၃။ အထွက်နှုန်းနည်းသော အကြောင်းအရင်းများတွင် အပြောင်းအလဲများ ရှိပါသလား။
- (ခ) ရင်ဆိုင်ရသည့်အန္တရာယ်များတစ်ခုချင်းစီအတွက် မည်သို့စီမံခန့်ခွဲသနည်း - ဥပမာ - မိုးခေါင်မှုအတွက်ရေသွင်းခြင်း၊ အချို့သောပိုးမွှားကျရောက်မှုအတွက် ဓါတုဆေး သုံးစွဲခြင်း
- (ဂ) သီးနှံအထွက်အတွက် ဝင်ငွေမရှိပါက နောက်သီးနှံရာသီတွင် စိုက်ပျိုးရန် အတွက် ငွေကြေးမည်သို့ရရှိနိုင်ပါမည်နည်း။
ဖြစ်နိုင်ချေများ - နေ့စဉ်စားသုံးနေကျအစားအစာအကြိမ်အရေတွက်လျော့ စားခြင်း၊ အစားအစာအထောက်အပံ့ပေးမှုအပေါ်တွင် ပိုမိုမှီခိုလာခြင်း၊ ချေးငွေချေးယူခြင်း၊ အခြားသူများထံမှ အကူအညီအထောက်အပံ့များရယူခြင်း၊ ကျောင်းနေသည့်ကလေးငယ်များအားကျောင်းထုတ်ခြင်း၊ ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်များ အားရောင်းချခြင်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့်အခြားလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေ ရှာခြင်း၊
- (ဃ) သူ၏သီးနှံအာမခံထားခဲ့လျှင်တောင်သူသည်မည်သို့ကွဲပြားစွာပြုမူမည် နည်း - အခြားမျိုးစေ့များသုံးစွဲခြင်း၊ မြေဩဇာပိုထည့်ခြင်း၊ အခြားသွင်းအား စုသွင်းသူများ၊ အကြွေးမယူတော့ခြင်း၊ လစာနည်းသောအလုပ်/ ကျပန်းအလုပ် မှဝင်ငွေ

၅။ ချေးငွေရရှိနိုင်မှု

- (က) လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ချေးငွေချေးယူဖူးပါသလား။ လယ်ယာလုပ်ငန်း အတွက် ချေးငွေရယူထားသော အခြားသူများကိုသင်သိပါသလား
- (ခ) သင်၏ကျေးရွာတွင် ငွေစုဆောင်းသည့်အဖွဲ့များရှိပါသလား။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်အစိုးရ (သို့) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၏ မည်သည့်ဘဏ် များမှ တောင်သူလယ်သမားများအားချေးငွေထုတ်ချေးပေးပါသနည်း။

- (ဃ) အဆိုပါချေးငွေများအတွက် အတိုးနှုန်းကိုသင်သိပါသလား။ ချေးငွေရယူထား သူများသည် စိုက်ပျိုးရာသီအတွင်းပြန်လည်ဆပ်ရပါလား (သို့) သီးနှံပေါ်ချိန်မှ ပြန်ဆပ်ရပါသလား။
- (င) တောင်သူလယ်သမားများအတွက် ကုန်သည်များ၊ သွင်းအားစု ရောင်းဝယ်သူ များက အကြွေးပေးပါသလား။ မည်သည့်ပုံစံနှင့်ပေးပါသလဲ။ အကယ်၍ တောင်သ မှ ဆပ်ရမည့်အချိန်တွင် ပြန်မဆပ်နိုင်ခဲ့လျှင်မည်သို့ဖြစ်နိုင်သနည်း။
- (စ) အကယ်၍သင်သည် စိုက်ပျိုးစရိတ်အတွက်ချေးငွေရရှိမည်ဆိုပါက၊ လိုချင်ပါ သလား။

၆။ မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းအသုံးပြုမှု

- (က) မည်သည့်ကွန်ယက်စနစ်၏ ဖုန်းဆင်းမ်ကဒ်ကိုအသုံးပြုပါသနည်း။
- (ခ) တယ်လီဖုန်းမှ မက်ဆေ့ချ်တို (စာတို)အကြိမ်မည်မျှပို့လေ့ရှိသနည်း။
- (ဂ) မိုဘိုင်းလ်ဖုန်းတွင်အင်တာနက်အသုံးပြုခြင်း သို့မဟုတ် မိုဘိုင်းလ်ငွေကြေး စနစ်အသုံးပြုပါသလား။

၇။ အာမခံစနစ်အပေါ်ရွေးချယ်မှုများ

- (က) သင့်တွင်အာမခံထားရှိသည့်စနစ်များရှိပါသလား။ အာမခံထားခဲ့ဖူးပါသလား၊ ထားခဲ့လျှင် အာမခံစနစ် များသည်ကောင်းပါသလား၊ အာမခံပေးလျှော်စရာရှိခဲ့ ပါကပေးလျှော်ခဲ့ပါသလား။
- (ခ) သင့်တွင်ယုံကြည်ရသော အာမခံကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် အာမခံအမှတ်တံဆိပ် များရှိပါသလား။
- (ဂ) နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏သီးနှံအာမခံစနစ်အကြောင်းကြားဖူးပါသလား။
- (ဃ) သီးနှံအာမခံစနစ်အတွက် အကာအကွယ်ဖြစ်နိုင်သော အရေးကြီးသည့် စွန့်စားမှု အန္တရာယ်များသည် မည်သည့်အရာများဖြစ်ပါသနည်း။
- (င) အာမခံရယူရန်အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းများမှာ မည်သည်ဖြစ်သည်ဟု သင် ထင်မြင်ပါသနည်း။ တောင်သူလယ်သမားများ လက်ရှိ အသုံးပြုနေသော ဝန်ဆောင်မှု သို့မဟုတ် အာမခံအစီအစဉ်များရှိပါသလား။

၈။ တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့အစည်းများ

- (က) တောင်သူလယ်အဖွဲ့အစည်းများ - သင်သည်တောင်သူအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင် ပါသလား။
- (ခ) သင်၏ဒေသရှိတောင်သူလယ်သမားများသည် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းတွင် ပါဝင်ပါသလဲ။ သူတို့ရဲ့သဘောဆန္ဒအလျောက်အသင်းဝင်ခြင်း သို့မဟုတ် မဝင်မနေရလိုအပ်ချက်အရဝင်ခြင်းဖြစ်ပါသလား။
- (ဂ) အဖွဲ့အစည်းများမှ မည်သည့်အကျိုးအမြတ်များရရှိပါသနည်း။

အမျိုးသားအာမခံအစီအစဉ်တစ်ခုတည်ထောင်ရေးတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန် နှင့် ပါဝင်နိုင်ရန် အခြားအဆိုပြုချက်များ

- ၁။ လက်ရှိအာမခံမူဝါဒများအပေါ် စိစစ်အကဲဖြတ်ရာတွင် ချေးငွေ၊ ထောက်ပံ့ငွေများ ဧါအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်သည့်လေ့လာမှုများထည့်သွင်းရန် အဆိုပြုပါသည်။
- ၂။ အစီအစဉ်အားအပြည့်အဝ စတင်ခြင်းမပြုမီ လမ်းညွှန်စာရွက်စာတမ်းတွင် အစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေရန် ဥပဒေထုတ်ရန်လိုအပ်ကြောင်း ကိုလည်းထည့်သွင်းရန်လိုပါလိမ့်မည်။ အစီအစဉ်စတင်မှုသည် ဖြစ်နိုင်ခြေလေ့လာမှု ရလဒ်များအပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။
- ၃။ စွန့်စားမှုအန္တရာယ်အမျိုးစားခွဲခြားခြင်းနှင့် ပရီမီယံနှုန်းထားများ အမျိုးအစားခွဲခြားခြင်း - အာမခံနှုန်းတားနှင့် အာမခံအကာအကွယ်ပေးနိုင်မှုသည် စွန့်စားမှုအန္တရာယ်အ အမျိုးအစားအပေါ်တွင် အလွန်မူတည်ပါသည်။
- ၄။ သီးခြားသတ်မှတ်ထားသောသီးနှံများအတွက် မဖြစ်မနေအကာအကွယ်ပေးခြင်း နှင့် ကိုယ်ပိုင်အရင်းအနှီးဖြင့်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော တောင်သူလယ်သမားများအတွက် စသည့်အကြောင်းအရာတစ်ခုခြင်းအလိုက် ရွေးချယ်မှု စသည်တို့ကို ကြိုတင်စီမံထား ရန်လိုအပ်ပါသည်။